

"אתיא תחת', 'נתינה', 'ישלם', 'כסף'"

בבא קמא , ה,א

בשן ורגל נאמר "מיטב שדהו ומיטב
כרמו ישלם", מיטב זו עידית

דעת רבינו חננאל

מכאן לכל 4 אבות נזיקין היות וכתוב בהם ענין תשלומים שור
כתוב "שלם ישלם תחת השור" [שמות כא לו]. בבור כתוב
"בעל הבור ישלם" [שמות כא לד]. באש כתוב "שלם ישלם
המבעיר את הבעירה" [שמות כב ה].

אבות נזיקין במשנה

פסוק	אב
"שור תחת השור"	<u>קרן מועדת</u>
"יתן לאדוניו"	<u>שור שנגח עבד</u>
"מיטב שדהו ומיטב כרמו ישלם"	<u>שן ורגל</u>
"בעל הבור ישלם, כסף ישיב לבעליו"	<u>בור</u>
"שלם ישלם המבער את הבעירה"	<u>אש</u>

כל אבות נזיקין - ממיטב

ביאור	פסוק	אב
	"אשר ירשיעון אלוקים, ישלם"	שומר חינם
	"בעליו אין עימו, ישלם"	<u>שואל</u>
	"אם גנוב יגנב מעימו, ישלם"	<u>שומר שכר</u>
אליבא דר"י ולהלכה ולר"מ כשומר חינם	כשומר שכר	<u>שוכר</u>
נתינת ממון	"כאשר יתן מום באדם, כן יתן בו"	<u>נזק</u>
	"פצע תחת פצע"	<u>צער</u>
	"רק שבתו יתן ורפוא ירפא"	<u>רפוי</u>
	כנ"ל	<u>שבת</u>
הרחבה - למטה	ונתן האיש....חמישים כסף תחת"	<u>בושת</u>
	"ישלם שניים"	<u>תשלומי כפל</u>
	"חמישה בקר ישלם"	<u>ארבעה וחמישה</u>
ישלם-קרן//שניים-קנס	"ישלם שניים"	<u>גנב</u>
	"ונתן לאשר אשם לו"	<u>גזלן</u>
והכוונה - נפש תחת נפש	"נפש בנפש"	<u>עדים זוממים</u>
	"ונתן לאבי הנערה חמישים כסף"	<u>אונס</u>
	"כסף ישקול כמוהר הבתולות"	<u>מפתה</u>
	"וענשו אותו מאה כסף"	<u>מוציא שם רע</u>
בכלל אדם המזיק	"ומכה בהמה ישלמנה"	<u>מטמא</u>
	כנ"ל	<u>מדמע</u>
	כנ"ל	<u>מוסר</u>
בושת - התשלום עבור העינוי בלבד ואינו פוטר מתשלום עבור בושת ופגם כמו כל חובל, הסבר נוסף, היות ובחובל כתוב "פצע תחת פצע", כל החובלים לסוגיהם משלמים מהמיטב		

